

2021-04-09

R E M I S S V A R

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se
fi.ofa.esa@regeringskansliet.se

FI dnr 21-809
(Anges alltid vid svar)

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 408 980 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

En gemensam utbildning inom statsförvaltningen (SOU 2020:40), Fi2020/02978

Sammanfattning

Finansinspektionen (FI) är positiv till att statsanställda ska erbjudas utbildningsinsatser om god förvaltning och rollen som statstjänsteman. Vi avstyrker dock förslaget i dess nuvarande utformning. Förslaget är alltför byråkratiskt och resurskrävande främst med hänsyn till utbildningens syfte, myndigheternas befintliga resurser och den enskildes skyldigheter.

Övergripande synpunkter

FI välkomnar en ökad satsning på utbildning för statsanställda. FI delar uppfattningen att grundläggande kunskaper om de rättsprinciper och regelverk som gäller för statsförvaltningen är en förutsättning för effektiv och rättssäker myndighetsutövning och att utbildningsinsatser därför är av vikt bland annat för allmänhetens förtroende för myndigheternas verksamhet. En gemensam utbildning för statsanställda innebär ett välkommet stöd till myndigheterna för kompetensutveckling i dessa frågor. En gemensamt framtagen utbildning avseende grundpelarna i vad det innebär att vara statsanställd och arbete i allmänhetens tjänst kan också innebära effektivitetsvinster.

FI ställer sig således helt bakom *syftet* med förslaget. Vi anser dock att det finns flera delar i förslaget som behöver ses över utifrån ändamålsenlighet och effektivitet. Det gäller bland annat utbildningens innehåll och form samt det lagstiftade obligatoriet för den enskilde. Vidare kan det finnas en risk att en utbildning som ska utformas lika för alla inte blir tillräckligt relevant för någon. Vi anser därutöver att det är tveksamt att inrätta en central instans som ska följa upp genomförandet av utbildningen och därmed föra något slags register över samtliga statsanställda. Det finns också anledning att ifrågasätta om denna centrala instans är mer lämpad än den enskilda myndigheten att bevilja undantag för anställda att delta i utbildningen.

Vilka ska omfattas av förslaget?

I remissförfarandet har det särskilt efterfrågats synpunkter på om förslaget till obligatorisk utbildning för statsanställda ska omfatta samtliga anställda eller begränsas till att endast omfatta nyanställda. FI anser inte att det är rimligt och ändamålsenligt att all befintlig personal ska omfattas av en obligatorisk utbildning. FI:s inställning är därmed att ett obligatorium, om det över huvud taget ska införas, enbart ska omfatta nyanställda utan tidigare erfarenhet av att arbeta statligt.

Utbildningens innehåll och form

FI anser att utredningens förslag att genomföra självstudier via e-utbildningar är ett effektivt och flexibelt sätt att nå en stor målgrupp. Centralt framtagna e-utbildningar fungerar sannolikt väl som en grundbult för en gemensam utbildning och FI ser positivt på en sådan lösning. FI anser även att förslaget om att årligen uppdatera diskussionsfrågor till stöd för myndigheternas egna fortbildningsarbete kommer vara en positiv insats för myndigheterna och de statsanställdas kompetensutveckling.

De kompletterande gruppdiskussionerna bedömer FI inte är lika ändamålsenliga, varken till innehåll eller till det praktiska genomförandet. För att kunskap om rättsprinciper och regelverk ska upplevas relevanta och tillämpas i arbetslivet anser FI att det är lämpligare att myndigheterna organiserar gruppdiskussioner i egen regi. På FI genomför vi till exempel gemensamma dilemmadiskussioner. I dessa forum kan frågeställningarna anpassas till vad som är relevant och aktuellt för vår myndighet. FI tror också att behovet av kunskap och fördjupning varierar kraftigt mellan olika yrkeskategorier och att hänsyn i största möjliga mån bör tas till det vid utformning av diskussionsgrupper. Även avseende gruppindelning är det FI:s uppfattning att det mest lämpliga är att det är myndigheterna som själva ansvarar för den. Vi gör också bedömningen att en central samordning av gruppträffarna skulle ta stora resurser i anspråk hos samtliga berörda myndigheter.

Om myndighetsövergripande gruppdiskussioner ska utgöra en del av utbildningen anser FI att det ska finnas möjlighet att närvara vid dessa digitalt. Den digitala mognaden har utvecklats mycket under det senaste året och digitala träffar är nu ett fullt tillfredsställande alternativ till fysiska träffar.

Sammanfattningsvis ser FI positivt på att ge samtliga statsanställda tillgång till en gemensam e-utbildning men bedömer att centralt anordnade gruppdiskussioner varken är ändamålsenliga eller resursmässigt motiverade.

Finansiering av utbildningen

Hur den föreslagna obligatoriska utbildningen ska finansieras är av väsentlig betydelse. FI avstår dock från att göra någon bedömning av förslaget om omfördelning av anslag för utveckling och förvaltning av utbildningen. Däremot anser FI att det är otydligt vilka kostnader utbildningsinsatsen skulle

innebära för den enskilda myndigheten. Delegationens uppskattning av genomsnittlig lönekostnad för en medarbetares deltagande är från FI:s perspektiv för låg. Utöver lönekostnader tillkommer även kostnader för resor, boende och restid, vilket inte har beaktats i förslaget. Vidare är en förutsättning för den föreslagna finansieringen att myndigheterna på eget initiativ och utan kompensation bidrar med handledarresurser.

En obligatorisk utbildning

FI instämmer med utredningens förslag att det är av vikt att så många som möjligt får utbildning i den viktiga rollen som statsanställd. Däremot anser FI att det är alltför långtgående att införa ett författningsreglerat obligatorium för den enskilde medarbetaren att genomföra utbildningen. Ansvaret för att utbildningen genomförs ligger slutligen på den myndighet där medarbetaren är anställd. Utbildningens innehåll samt arbetsgivarens skyldighet att se till att den som ska gå grundutbildningen deltar så snart tillfälle ges är tillräckligt för att de allra flesta medarbetare ska genomföra utbildningen. Som också anges i förslaget kan regler om tjänsteförseelse aktualiseras oavsett om en utbildning är författningsreglerad eller inte.

FINANSINSPEKTIONEN

Erik Thedéen
Generaldirektör

Katarina Ekelund Gullander
Senior HR-specialist